

SPIS TREŚCI

Wstęp	7
I. Zarys historii ochrony granic państwa polskiego	13
1. Zagadnienia wstępne	13
2. Polska Piastowska i jej system ochrony granic	14
3. Ochrona granic państwa polsko-litewskiego	17
4. System ochrony granic państwa polskiego w okresie II Rzeczypospolitej	20
5. Ochrona granic państwa polskiego w Polsce Ludowej	24
6. Powstanie Straży Granicznej	25
II. Polskie formacje graniczne 1924-1939 – przegląd źródeł i literatury, postulaty badawcze	27
1. Źródła archiwalne	27
2. Źródła drukowane	31
2.1. Czasopisma	31
2.2. Wydawnictwa źródłowe	32
2.3. Wspomnienia i pamiętniki	34
3. Opracowania	35
III. KOP – formacja ochrony granicy wschodniej Drugiej Rzeczypospolitej (1924-1939)	43
1. Przesłanki powołania	43
2. Kwestie organizacyjne	46
2.1. Zadania	46
2.2. Organizacja	48
2.3. Kadry	50
2.4. Uzbrojenie i wyposażenie	52
2.5. Baza	53
3. W działaniu	54
3.1. Wywiad i kontrwywiad	55
3.2. Zwalczanie przestępstw gospodarczych	58
3.3. Działalność oświatowa i społeczna	60
IV. SG – formacja ochrony granicy zachodniej Drugiej Rzeczypospolitej	63
1. W działaniu	71
V. Ustalanie i wytyczanie granic państwa polskiego po II wojnie światowej w latach 1945-1991	77
1. Ustalanie granic	77
2. Wytyczanie granic lądowych	78
2.1. Polsko-radziecka granica państwowa	78

2.2. Polsko-czechosłowacka granica państwowa	79
2.3. Polsko-niemiecka granica państwowa	79
3. Kontrola przebiegu granicy państwa na rzekach, strumieniach i kanałach	81
4. Morska granica państwa	82
VI. Wojska Ochrony Pogranicza w latach 1949-1991	85
1. Wstęp	85
2. Podstawy prawne dla powołania Wojsk Ochrony Pogranicza	85
3. Kształtowanie się ram organizacyjnych WOP w latach 1945-1991	88
4. Zwalczanie przestępczości granicznej przez WOP w latach 1945-1991	98
5. Wojska Ochrony Pogranicza w walce z ukraińskimi nacjonalistami (UPA)	102
6. Współpraca z ludnością cywilną oraz udział w akcjach politycznych i odbudowie kraju żołnierzy WOP	106
7. Zakończenie	109
8. Literatura	110
VII. Kontrola ruchu granicznego w latach 1945-1990	111
VIII. Zarys kształtowania się systemu ochrony granicy morskiej państwa	119
IX. Elementy historii w ochronie granicy państwowej w latach 1945-50 na Pomorzu Zachodnim	127
1. Refleksje na temat pododdziałów granicznych	129
2. Wzajemne pozytywne oddziaływanie integracji Ziemi Odzyskanych z macierzą i skuteczną ochroną granicy państwa	130
X. O pracy kulturalno-oświatowej w WOP-ie	135
1. Pierwszy okres	136
2. Drugi okres	138
3. Trzeci okres	139
4. Czwarty okres	139
XI. Przeformowanie Wojsk Ochrony Pogranicza w Straż Graniczną	143
XII. Nowy wymiar współpracy transgranicznej z nowopowstałymi państwami bliższego otoczenia Rzeczypospolitej Polskiej	165
XIII. Problem granic w akcie końcowym KBWE	171
1. Akt końcowy KBWE o granicach państwowych	171
XIV. Straż graniczna w okresie zagrożeń terrorystycznych	177
Załącznik 1 – Przebieg granic	181
Załącznik 2 – Ustawa o ochronie granicy państwowej	183